

Curtea Constitutională a decis: Prelungirea automată a sechestrului ANAF până la finalul cercetării penale, neconstituțională

Prelungirea automată a sechestrului dispus de organul fiscal, precum ANAF, până la data finalizării cercetării penale sau a procesului în instanță este neconstituțională, potrivit CCR. Judecătorii spun că este neconstituțional ca o măsură administrativă să se întrepătrundă cu una penală.

Excepția de neconstituționalitate vizează articolul 213, alineatul (8) din Legea 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, astfel cum a fost modificat prin Ordonanța Guvernului 30/2017:

"În situația în care au fost instituite măsuri asigurătorii și au fost sesizate organele de urmărire penală potrivit legii, măsurile asigurătorii subzistă până la data soluționării cauzei de către organele de urmărire penală sau de instanță de judecată. După comunicarea soluției date de către organele de urmărire penală sau hotărârii judecătorești, în cazul în care măsurile asigurătorii instituite de către organul fiscal competent nu se transformă în măsuri executorii potrivit legii, acestea se ridică de către organul care le-a dispus".

Motivarea apărării firmei Miadi S.R.L. a criticat prevederile legale și a arătat că fiind nelegală prelungirea automată fără ca eventualele măsuri asigurătorii să fie dispuse, separat, de procuror.

„În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia arată, în esență, că prevederile legale criticate sunt neclare, lipsite de previzibilitate și lasă loc arbitrarului organelor fiscale. Acestea permit organului fiscal să nu mai dispună ridicarea măsurii asigurătorii dacă a formulat sesizare penală, însă, fără a face vreo referire la menținerea în continuare a obligativității organului fiscal de a emite titlul de creanță. Or, în lipsa titlului de creanță-act administrativ împotriva caruia dispozițiile legale permit contribuabilului să urmeze calea administrativă de contestare și, ulterior, de sesizare a instanței de judecată-contribuabilul nu are deschisă calea legală de a accede la justiție.”

Judecătorii Curții au constatat că există "o nepermisă confuzie" între procedura administrativ-fiscală și cea penală.

"Curtea constată că textul analizat vizează un punct de contact între procedura administrativ-fiscală și cea penală, fiecare dintre acestea având, însă, o reglementare bine determinată. Această interferență între cele două proceduri este reprezentată de prelungirea în timp a unei măsuri luate în cursul procedurii administrativ-fiscale și menținerea acesteia în cursul procesului penal până la un moment temporal nedeterminat, cu consecința excluderii analizei de oportunitate a luării măsurii asigurătorii de către procuror/instanță judecătorească în funcție de datele cauzei. Rezultă, astfel, o nepermisă confuzie între cele două proceduri, iar măsura asiguratorie administrativă capătă valențele unei veritabile măsuri procesuale specifice procesului penal. Or, în cadrul procesului penal, măsurile procesuale, cum sunt și cele asigurătorii, se dispun de organele judiciare", conform

motivarii CCR.

Curtea mai arata ca legiuitorul nu are competenta, în timpul procesului penal, "sa substituie actiunea organelor judiciare în ceea ce priveste dispunerea masurii asiguratorii cu cea a organelor fiscale".

"Curtea observa ca, în situatia data, organul fiscal, sesizând organul de urmarire penala, se comporta ca un organ de constatare în sensul art.61 din Codul de procedura penala, iar procesul-verbal încheiat de acesta, atunci când exista o suspiciune rezonabila cu privire la savârsirea unei infractiuni, constituie un act de sesizare al organelor de urmarire penala, conform art.61 alin.(5) din Codul de procedura penala. Or, a accepta ca, în lipsa actului procesual corespunzator emis de organul judiciar competent, o masura asiguratorie dispusa de un organ de constatare în cadrul unei proceduri premergatoare începerii procesului penal subzista, pe tot parcursul acestuia, înseamna ca s-ar recunoaste competenta organului de constatare de a dispune masuri procesuale care privesc desfasurarea procesului penal, ceea ce este inacceptabil. Prin urmare, legiuitorul nu are competenta ca, în cursul procesului penal, sa substituie actiunea organelor judiciare în ceea ce priveste dispunerea masurii asiguratorii cu cea a organelor fiscale", conform deciziei CCR.

Judecatorii transmit ca legiuitorul poate stabili ca luarea masurilor asiguratorii sa fie obligatorie pentru anumite categorii de infractiuni, însa dispunerea acestora se realizeaza de procuror în cursul procesului penal, si nu de organele fiscale în procedura administrativa cu mentinerea valabilitatii lor pe parcursul procesului penal.

"Totodata, având în vedere efectele negative pe care le-ar produce încetarea masurilor asiguratorii dispuse în faza administrativa în conditiile sesizarii organelor de urmarire penala, asadar în conditiile trecerii de la procedura administrativa la cea penala, Curtea nu neaga posibilitatea ca masurile asiguratorii dispuse în procedura administrativa sa își mentina de jure valabilitatea pe un interval temporal scurt si tranzitoriu tocmai pentru a lasa suficient timp procurorului pentru a aprecia daca dispune sau nu masuri asiguratorii în functie de circumstantele concrete ale cauzei", conform sursei citate.

CCR sustine ca legiuitorul trebuie sa identifice "mecanismele procedurale adecvate prin care sa fie respectate exigentele statului de drept care impun adoptarea unui cadru legislativ integrat de natura sa permita aplicarea efectiva si eficienta a dispozitiilor legale, astfel încât drepturile si/sau masurile prevazute sa nu fie teoretice si iluzorii".

Judecatorii Curtii au admis, în unanimitate, exceptia de neconstitutionalitate imputata de firma bucuresteană.